

Parteneriat în susținerea transparenței și accesului la informația publică: Biblioteca Publică de Drept și Primăria Municipiului Chișinău

MARLANA HARJEVSCHI
*Biblioteca Publică de Drept
Chișinău, Republica Moldova*

Abstract

Partnership for Supporting Transparency and Access to Public Information: The Public Law Library and the Chișinău City Hall

Access to legal information is essential to each member of the community. Public Law Library, a branch of the Municipal Library „B. P. Hasdeu,” as a public institution, by its statute, has assumed the responsibility as a local distribution partner of legal information in order to develop a strong partnership with Chișinău City Hall for delivering e-services for capital’s residents. The article reveals the concept of the On-line Legal Chișinău project, funded by the Soros Foundation-Moldova under the Public Administration and Governance program. The author underlines the project activities and the content of the Monitorul de Chisinau database that will ensure free and unlimited access to legal texts issued and approved at Chi Chișinău sinau level, both currently and retrospective, being digitized starting with 1991.

Keywords: *Chișinău, Public Law Library, transparency, City Hall, public information*

Accesul la informația publică constituie un drept al fiecărui cetățean și un instrument de îmbunătățire a procesului de guvernare și de respectare a transparenței decizionale, consolidând instituțiile publice de toate nivelurile pentru a le face mai accesibile, transparente, responsabile și receptive la cerințele cetățenilor. Accesul la acest tip de informație este esențial pentru fiecare membru al comunității deoarece consolidează implementarea democrației, prin oferirea răspunsurilor la diverse probleme de natură juridică, precum și posibilități de luare a deciziilor vitale în cadrul familiei, derularea afacerilor personale și ale altor inițiative. Este evident că asigurarea disponibilității textelor juridice pentru persoanele fizice și a celor implicați în activitatea comercială este avantajoasă atât social, cât și financiar. Sensibilizarea publicului poate sprijini guvernele locale în luarea deciziilor și reducerea neînțelegerilor acestora. Dincolo de acest lucru și în scopul de a angaja pe

deplin publicul și comunitatea, autoritățile locale trebuie să publice și să pună la dispoziție legislația locală.

Deși, în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova, autoritățile locale sunt responsabile de a face publice actele normative aprobate la nivel local, mecanismele utilizate în acest scop (ex. postarea în locuri publice, publicarea selectivă în suplimente de ziar, postarea de decizii recente pe paginile web, dacă este disponibil) nu satisfac pe deplin așteptările publicului, deși acestea pot promova participarea publică, responsabilitatea democratică și încrederea în procesul decizional. Acestea i-ar ajuta să facă alegeri în cunoștință de cauză, să găsească răspunsuri precise la probleme legale și să ia decizii vitale în familie, afaceri sociale, precum și alte inițiative prin conectarea cu resurse juridice adecvate și actualizate. Informarea comunității despre textele juridice aprobate de către guvernul local atinge o dimensiune importantă, iar în cazul municipiului Chișinău datorită statutului său specific de capitală a țării și având o concentrație mare a populației și a întreprinderilor, are o importanță majoră.

În ultimul deceniu, creșterea disponibilității accesului la internet a devenit un catalizator vital privind îmbunătățirea accesului la informația propriu-zisă. Acest proces a influențat în mod incontestabil relația dintre cetățeni și instituțiile de stat, permițând guvernelor locale și centrale, diseminarea informațiilor pentru cetățenii lor, la o scară mai mare, implicând publicul în procesul legislativ. Informația a devenit una dintre pietrele de temelie ale democrației. Tehnologiile moderne oferă instrumente utile pentru a aborda această necesitate și pentru a asigura accesul publicului la conținutul legislației în vigoare prin utilizarea internetului ca o sursă esențială de informații. Instrumentele bazate pe web sunt considerate a fi mecanisme adecvate, demonstrând că Republica Moldova a ajuns la 30% de utilizatori internet în 2010.

Biblioteca Publică de Drept, ca sursă principală de informații juridice pentru comunitatea chișinăuieană, primește zilnic cereri din partea locuitorilor Chișinăului cu privire la deciziile emise sau aprobate la nivel municipal. Actualmente, nici Primăria Municipiului Chișinău, nici Consiliul Municipal Chișinău nu dispun de o bază de date integrată, cu caracter juridic, ce ar conține actele normative aprobate/emise de autoritățile locale. Anual, Primarul General și Consiliul Municipal aprobă o multitudine de decizii care reglementează, coordonează viața persoanelor fizice și juridice din municipiul Chișinău. Doar o parte dintre ele sunt direct disponibile pentru public (ex. pagina de web a Primăriei Municipiului Chișinău acoperă doar ultimii ani,

2006-2009, iar versiunea tipărită a Monitorului de Chișinău - un supliment la ziarul municipal *Capitala* - publică doar documente cu caracter general).

Din această perspectivă, o bibliotecă publică, situată în centrul capitalei și deschisă pentru comunitate, prin oferirea accesului gratuit la informația juridică poate și trebuie să se angajeze la nivel local activ în furnizarea informației publice.

Solicitările sistematice în cadrul Bibliotecii Publice de Drept cu privire la legislația locală reprezintă un stimulent ce a mobilizat echipa bibliotecii pentru a dezvolta un proiect *Chișinăul juridic online*, susținut financiar de Fundația Soros-Moldova în cadrul programului *Administrația Publică și Buna Guvernare*.

Prin această abordare inovatoare, biblioteca tinde să sporească participarea membrilor comunității în luarea deciziilor în municipiului Chișinău, precum și să sprijine Primăria în consolidarea capacității de interacțiune cu beneficiarii într-o manieră mai transparentă și eficientă, sporind astfel accesul la documentele sale emise recent, precum și la documentele emise anterior oferind beneficiarilor varianta consolidată a documentului la orice perioadă de timp.

O astfel de bază de date poate asigura acces gratuit, nelimitat, la textele juridice aprobate/emise la nivelul municipiului Chișinău, tuturor persoanelor interesate, atât la cele aprobate în prezent, cât și la cele retrospective. Baza de date urmează a fi disponibilă pe internet la finele anului 2011, iar accesul larg la documentele juridice va permite publicului să aibă o perspectivă adecvată, și să își formeze o opinie critică asupra activității autorităților locale.

Următoarele activități vor fi desfășurate privind implementarea proiectului: dezvoltarea softului ce va susține baza de date *Monitorul de Chișinău*, crearea conținutului electronic al bazei de date, furnizarea accesului la baza de date, instruirea personalului implicat în crearea și utilizarea bazei de date, organizarea campaniei de promovare a bazei de date.

Proiectul propriu-zis este format din două compartimente esențiale:

1. *Dezvoltarea site-ului* www.monitoruldechisinau.md care include:

- *interfața client* - aceasta reprezintă partea publică a paginii accesibile pentru toți utilizatorii de internet, care este afișată la deschiderea URL-ului și care conține informații generale despre proiect, precum și noutăți, referințe utile etc. și

- *Contents Management System* - care reprezintă interfața administratorului, unde se poate administra structura și conținutul site-ului web. Această componentă este disponibilă numai pentru administratori autorizați prin nume de utilizator și parolă.

2. Elaborarea bazei de date Monitorul de Chișinău

Partea publică a bazei de date care este accesibilă utilizatorilor de internet și conține o formă de căutare simplă și avansată unde utilizatorii pot găsi după anumite criterii actul necesar, precum și varianta lui consolidată la o anumită dată. Această parte va fi integrată în site-ul BPD, precum și a Primăriei Municipiului Chișinău, pentru comoditatea utilizatorilor.

Baza de date va acorda beneficiarilor suportul informațional calitativ, actualizat, veridic, în timp scurt și va permite reducerea operațiunilor necesare pentru a obține informația căutată persoanelor interesate. În perspectivă, o astfel de bază de date va contribui la consolidarea încrederii populației în autoritățile publice locale prin asigurarea sporirii transparenței în procesul de luare a deciziilor la nivel local.

Conținutul include inițial dispozițiile primarului general și deciziile Consiliului municipal Chișinău, care sunt în vigoare, precum și cele retrospective, începând cu 1991. La fel, actele normative emise de către alte subdiviziuni din subordinea Primăriei sunt selectate pentru beneficiari și integrate în baza de date. Deoarece majoritatea actelor normative emise/aprobate de către autoritățile chișinăuene sunt documente tipărite pe hârtie, acestea sunt scanate în format PDF. Crearea conținutului decurge în două etape: în primul rând, se dezvoltă conținutul și se configurează instrumentele electronice de testare și de ajustare. În curând, baza de date va fi testată cu succes și va fi disponibilă on-line, al doilea pas va fi pentru a obține o masă critică de conținut pentru a oferi un serviciu util și reprezentativ.

Instruirea inițială pentru personalul implicat este considerată importantă pentru a fi întreprinsă, în scopul de a învăța strategiile de management privind căutarea în baza de date. La fel și materiale promoționale, care au fost publicate cu scopul de a asista activitățile de căutare și pentru a crește numărul de utilizatori ai bazei de date. Conținutul pliantelor include informații despre structura bazei de date juridice și a strategiilor de căutare. Materiale suplimentare de promovare, cum ar fi postere, au fost elaborate și vor fi plasate în transportul public pentru a face cunoscută baza de date și mai larg.

În final, susținem că Biblioteca Publică de Drept, filială a Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu,” fiind o instituție publică, prin statutul său, și-a asumat rolul de furnizor local de informații juridice, dezvoltând un parteneriat solid și util cu autoritățile locale în scopul îmbunătățirii e-serviciilor pentru locuitorii capitalei. Prin delegarea Bibliotecii Publice de Drept, municipiul Chișinău poate contribui la sporirea culturii juridice a populației cu mai mult

profesionalism, iar pe termen lung aceasta poate dezvolta un angajament social între autoritatea locală și o instituție publică.

Bibliografie selectivă

❖ Coblean, O.; Țurcan, Nelly, *Comunicarea societală și rolul bibliotecii în asigurarea accesului la informația publică în Republica Moldova*, în *Cercetare și inovare - perspective de evoluție și integrare europeană: conferința științifică a masteranzilor și doctoranzilor, 23 sep. 2009*, Chișinău, CEP USM, 2009.

❖ *Internet World Stats. Usage and Population statistics* <http://www.internetworldstats.com> (accesat la 12/10/2010).

❖ Kulikovski, Lidia, *Responsabilitatea socială a bibliotecii publice - o sinteză între cunoaștere și acțiune*, în *BiblioPolis*, nr. 4, 2004, p. 24-29.

❖ *Raportul Bibliotecii Publice de Drept, filială a Bibliotecii Municipale B. P. Hasdeu pentru anul 2009*, Chișinău, s.n., 2010.